Поштарина плаћена у готову

НОВИ САД
среда
17 априла
1940

Година VI
Бр. 91 (1.476)

ДАН

Главни уредник: ЛАЗАР АТАНАЦКОВИЋ

Независни информативни дневник
Излази свакодневно осим понедељком
Примерак 1 Д.
Месечна претплата 20 д. за земљу 50 за иностранство
Огласи по тарифи

Редакција и администрација Краља Александра 7. — Телефон: 21-05 — 21-06. Чековни рачун код Поштанске штедионице у Београду број 58.460 — Поштански фах број 126 — Рукописи и фотографије се не враћају.

Енглези су се искрцали у Нарвику и Тромзеу

и још на пет тачака на северној норвешкој обали

Пошто су немачке поморске снаге у луци Нарвика уништене, Немци су се повукли дуж железничке пруге Нарвик—Кируна

У Лондону је завршено конферисање британских дипломатских претставника у балканским земљама са лордом Халифаксом

У току ове недеље биће објављено званично саопштење о овим разговорима, којима се у Лондону придаје велики значај

ЛОНДОН, 16 АПРИЛА. — (А.А.) РАЈТЕР ЈАВЉА:

БРИТАНСКИ РАДИО СИСТЕМ „БРИТИШ БРОДКАСТИНГ КОРПОРЕЈШН“ САОПШТИО ЈЕ СИНОЋ ПРИЛИКОМ СВОЈИХ НОВИНСКИХ ИЗВЕШТАЈА НА НОРВЕШКОМ ЈЕЗИКУ ДА ЈЕ НАРВИК ПОНОВО ЗАУЗЕТ.

Стокхолм, 16 априла. — (А. А.) АВАС јавља:

Енглески бродови потпуно су уништили немачке поморске снаге које су се налазиле у луци Нарвика. Према вестима из истог извора, енглески морнари заузели су један део вароши, заштићени енглеском тешком артилеријом. Од бомбардовања оштећене су неке зграде, а нарочито краљевски дворац. Немци су се повукли дуж железничке пруге Нарвик—Кируна. Норвежани се прут премају да их отколе. Сматра се да је ситуација Немаца тешка. У овом крају има доста норвешких трупа, пошто је ту успела општа мобилизација.

Лондон, 16 априла. — (А. А.) Рајтер јавља:

Према извештајима страних агенција из Амстердама, британске снаге искрцане су на седам тачака у северној Норвешкој, међу њима у Нарвику и Тромзеу.

ЛОНДОН, 16 АПРИЛА. (А.А.) — АГЕНЦИЈА СТЕФАНИ ЈАВЉА:

ЈУЧЕ ЈЕ ЗАВРШЕНО КОНФЕРИСАЊЕ БРИТАНСКИХ ДИПЛОМАТСКИХ ПРЕТСТАВНИКА У БАЛКАНСКИМ ЗЕМЉАМА СА МИНИСТРОМ ИНОСТРАНИХ ПОСЛОВА ЛОРДОМ ХАЛИФАКСОМ.

Лондон, 16 априла. (А.А.) — Ава јавља:

Британски министар иностраних послова лорд Халифакс одржао је јуче по подне састанак са дипломатским претставницима велике Британије на Балкану. Овом састанку присуствовали су такође британски амбасадори у Риму и Москви. Званично саопштење ових разговора биће објављено у току ове недеље.

У званичним круговима резервисани су поводом изјаве о резултатима ових разговора. Наглашава се у тим круговима да ће ови разговори имати великог значаја и да је тај значај још више порастао последњим догађајима.

Већина ових дипломатских претставника вратиће се још у току ове недеље на своју дужност, сем г. Вилијама Оида, који ће остати неко време у Енглеској.

Приликом поновног бомбардовања аеродрома у Ставангеру оштећена је и хидроавионска база у којој су два апарата потопљена

Лондон, 16 априла. — (А. А.) Рајтер јавља:

Министарство за ваздухопловство издало је синоћ следеће саопштење. „Над норвешком обалом току целог јучерашњег дана британск авиони вршили су извиђа Упркос неподесног времена аеродром у Ставангеру био је поново бомбардован. Неколико ескадрила британских авиона учествовало је у овим нападима. Сви британски авиони вратили су се у своје базе“.

Лондон, 16 априла. — (А. А.) АВАС јавља:

У званичним лондонским круговима изјављује се да је бомбардовање аеродрома у Ставангеру које је отпочело прекјуче, било много јаче него бомбардовања која су извршена прошле недеље. Први напад британских авиона отпочео је у четвртак. Том приликом три авиона типа „Јункерс“ била су тешко оштећена, док је око 30 лица са аеродрома погинуло. Једно од митраљеских гнезда које се налазило у близини аеродрома било је јако оштећено. Сутрадан два авиона типа „Месершмит 109“, који су припадали аеродрому у Ставенгеру, били су оборени. 13 авиона који су се налазили на аеродрому такође је било оштећено. Приликом напада на једну другу базу, за коју се још не зна тачно која је, оборена су још три немачка бомбардера.

НАПАД ЗА ВРЕМЕ ВЕЈАВИЦЕ И ПЉУСКА

Лондон, 16 априла. — (А. А.) Рајтер јавља:

Сазнаје се из надлежног извора да су потопљена бар два немачка хидроавиона приликом јучерашњег британског напада на Ставангер, када су британски бомбардери типа „Бленхајм“ бомбардовали аеродром и хидроавионску базу. Хидроавиони су се налазили у бази, где су их британски авиони напали митраљезима. Одмах затим британски пилоти уверили су се да хидроавиони тону. Из „Бленхајма“ бачене су на ставангерски аеродром и тешке бомбе које су још више оштетиле аеродром, оштећен ранијим нападима.

Напад је извршен за време вејавице. Британски авиони имали су да лете и кроз облаке и пљусак приликом прелаза преко Северног Мора.

У Америци је појачан интервенционистички покрет

Њујорк, 16 априла. (А.А.) — Ава јавља:

„Њујорк Пост“ доноси допис из Вашингтона у коме се тврди да је у Сједињеним америчким државама појачан интервенционистички покрет. Међутим, лист додаје да ће одлуке о даљем држању Сједињених америчких држава моћи да падну тек после претседничких избора.

Британски путнички и трговачки бродови превозе трупе, муницију и животне намирнице у норвешке луке

Лондон, 16 априла. — (А. А.) АВАС јавља:

Лабуристички „ДЕЈЛИ ХЕРАЛД“ саопштава следеће појединости о припремама Велике Британије да упути експедициони корпус у Норвешку.

Од јуче ујутру велики број британских путничких и трговачких бродова налази се на путу за норвешке луке, превозећи војнике, муницију и животне намирнице у циљу појачања експедиционог корпуса који је Велика Британија упутила у Норвешку. У току јечаршњих дана много железничких возова стигло је у енглеске луке. Ови возови преносе животне намирнице и ратни материјал који ће се одмах новим бродовима упутити за Норвешку. Поред животних намирница и муниције, ови возови довезли су велики број тенкова, камиона и оклопљених аутомобила. Тај материјал прекрцава се најхитније на енглеске трговачке бродове, који ће у пратњи британских ратних бродова кренути за Норвешку.

—o—

У НАРВИКУ СУ СЕ ИСКРЦАЛЕ КАНАДСКЕ ТРУПЕ

Лондон 16 априла. — Званично се саопштава да су се у Нарвику искрцале канадске трупе.

Норвешка влада званично саопштава да су се немачке трупе искрцале у Норвешку 2 сата пре него што је немачки посланик у Ослу саопштио норвешкој влади да ће Рајх узети Норвешку у заштиту.

ВИНСТОН ЧЕРЧИЛ

Најомиљенији човек у Енглеској кога, међутим, у Немачкој највише мрзе.

То је човек кога Енглеска данас највише цени и у кога има више поуздања но у ма кога другог.

Често смо као деца читали приповетке о гигантима — добрим или злим — и запиткивали наше старије зашто више нема таквих дивова. Черчил би био један такав гигант модерног доба. Није случајно што немачки листови доносе карикатуре Черчила како овај једе бифтек од сировог меса, а крв му капље из уста.

Черчил је потомак моћних предака, који су се истицали још за владавине Краљице Јелисавете и Ане. Његов предак по оцу био је славни војвода Малборо, јунак бленхајмске битке. Черчил са поносом истиче, да је од њега наследио своје војничке способности: водити и владати над масом. Његов отац био је славни енглески министар финансија лорд Рандолф Черчил. Прича се да је од оца наследио државнички таленат. Мајка Винстона Черчила је Американка. Према томе, он није чистокрвни Енглез.

По завршеној војној академији у Сандхерсту, Черчил је почео своју каријеру као коњички официр. Као млади официр учествовао је у четири битке, и то на Куби, у Малаканду, Тираху и Судану. Прича се да се свуда одликовао својим дрским потхватима, а и као добар друг.

Године 1899 напустио је војску и одлучио да се посвети политици. Покушао је да, као конзервативни кандидат, уђе у парламент, али му није успело. Баш у то време дошло је у Африци до Бурског рата, па је Черчил отпутовао у Јужну Африку као коњички официр, а уједно и као дописник лондонског „Морнинг Поста“.

Одмах по свом доласку, Черчил бива заробљен од Бура. Вођа бурских устаника, који су га заробили, био је генерал Бота, доцнији велики присталица државника Черчила. Али, млади Черчил није дуго остао у заробљеништву; једног дана, прескачући зидове затвора, пробивши се кроз непријатељску територију у дужини преко 350 километара, успео је да пребегне у португалску колонију. Бури су расписивали специјалну уцену за његову главу и тражили од Португалаца да им га издаду. Али, Португалци то нису учинили, већ га гостили и славили његов подвиг. Мало после тога, Черчил се поново враћа на своју војну дужност и бори против Бура у више битака.

Чим је навршио двадесет шест година, Черчил је поново покушао да уђе у политику. Сада му је успело; бива изабран за посланика. Тада је био на влади Јозеф Чемберлен, отац садашњег претседника Чемберлена. — Конзервативци су баш почели своју протекционистичку кампању. Черчил је био за слободну трговину. Већ 1906 он кида са конзервативном странком и улази у парламенат као либерал.

Сада почиње његов нагли политички успон. Прво је наименован за потсекретара за колоније, мало затим за министра трговине, па за министра унутрашњих послова. Као министар унутрашњих послова прославио се када је лично учествовао у уништењу гангстерских група, које су се утврдиле у источном делу Лондона, у „Сиднеј Стриту“. У овим окршајима учествовали су, поред полиције и ватрогасних чета, још и извесни одреди војске.

Вођа либерала и претседник владе Асквит именовао је 1911 Черчила за првог лорда адмиралитета с нарочитим налогом да темељно употпуни енглеску морнарицу. Од тада датирају припреме за доцнији Светски рат 1914—1918. Када је Светски рат избио, енглеска морнарица је већ била припремљена, тако да је под младим, једва 38 годишњим првим лордом адмиралитета, примила борбу са Немачком и одлучно учествовала и допринела победи.

Ускоро по уласку у рат Енглеске, десила су се два догађаја који су пољуљали углед Черчила као министра морнарице,, па је морао ићи. Први догађај била је поморска експедиција у Анвер. Прво је послао помоћ Белгији да одржи овај град пред навалом Немаца. Затим је пошао и сам да лично руководи одбраном Анвера, па је због овога покудио и своју оставку. Његова оставка није била усвојена; пад Анвера у немачке руке завукао се за пет дана. Данас неки војни стручњаци тврде да су ових пет дана, колико се завукао пад Анвера, спречили Немце да заузму Кале на Ла Маншу... Други догађај били су Дарданели. Када је Черчил видео да је на западном фронту дошло до мртвила, спремио је планове да победу добије на истоку. Енглеске жртве у експедицији на Дарданеле биле су тешке, пораз потпун. Данас многи тврде да замисао и планови Черчилови нису били погрешни, већ да су за неуспех одговорни они који су ове планове погрешно проводили у живот, јер им нису били дорасли. А због тога тада је Черчил морао да иде из владе.

Но, Черчил, по изласку из владе, није остао неактиван, већ је одмах као официр отишао на фронт у Француску. Важне и широке политичке везе омогућиле су му да делује на водеће кругове савезничке армаде. Њему се има захвалити што је енглеска влада увела у борбу ново оруђе, а то су били тенкови. Ова његова замисао била је колико нова и револуционарна толико исто и успешна

Када је у току Светског рата дошао за претседника владе у Енглеској Лојд Џорџ, одмах је позвао са фронта Черчила и поверио му министарство муниције. А на дан примирја 1918 он је био двоструки министар: војске и ваздухопловства. Завршио је Светски рат на исто тако важном положају на каквом га је затекао његов почетак.

После рата био је дуже министар финансија. За време његовог министровања и на његову иницијативу донето је у Енглеској неколико познатих закона у корист социјално слабијих слојева народа. Удовице, старци и сиромаси добили су пензије; завео је осигурање у случају незапослености; донет је закон који је регулисао минимум рударских плата итд.

Последњих десет година није био у влади, али се истицао у парламенту као најбољи говорник и најдуховитији критичар. Стално је опомињао владајуће кругове на опасност која се приближава, и пропагирао наоружање да не би наступајући догађаји затекли Енглезе неспремне. Последње године и опасност која је из дана у дан расла у свету, дали су Черчилу за право. Упоредо са овим расла је и његова популарност у Енглеској. Већ прошле године постало је јасно да се Чемберлен не може дуго одржати на власти без њега. И, заиста, са првим даном новог рата дошао је Черчил на своје старо место у влади — као први лорд адмиралитета.

Дали смо кратак опис Черчилове државничке каријере. Али, ово није све о Черчилу. Он је такође писац, историчар, и његова велика дела, као „Историја светског рата“, „Живот војводе Малбороа“, живеће и служиле и доцнијим поколењима. Осим тога, Черчил је остао веран журналистици, са којом је и почео своју каријеру; и све док није ушао у владу чести[illegible] м [illegible] прилике да читамо његове духовите чланке у новинама. Језик којим Черчил пише служи Енглезима као образац њиховог језика: „без китњастих фраза, природно, али никада не погреши кад треба да зада ударац противнику“.

Осим овога, Черчил се у околици бави још и сликарством и зидарством. Са задовољством слика аквареле. Кад год се враћа из јужне Француске, куда одлази да се одмори, увек доноси нове и нове слике са собом. На своме пољском имању он лично сазидао је пољску кућицу, у којој проводи своје часове када је ван Лондона.

Сада је постао претседник савета народне одбране; њему су подређена сва министарства која имају непосредног утицаја на војне операције: војске, морнарице, ваздухопловства; за даљи ток операција британске војске он сноси одговорност, јер ће британске војне снаге изводити његове идеје и планове. Да ли ће постићи још већу славу него његов предак војвода од Малбороа, показаће догађаји садашњег рата.

Влада г. Квислинга поднела оставку

Осло, 16 априла. (А.А.) — Рајтер јавља:

Радиостаница у Ослу, која се налази под немачком контролом, саопштила је синоћ да је норвешка неуставна влада поднела оставку. Управу над оним областима Норвешке које су Немци окупирали преузео је „Административни комитет“ на челу са г. Кристрнсеном, претседником општинског већа у Ослу.

—o—

Г. БЛАШКО РАЈИЋ ЖЕЛИ ДА ПОСТАНЕ ВОЂА ВОЈВОЂАНСКИХ МАЂАРА?

Суботица, 15 априла. — Г. Блашко Рајић, бивши народни посланик Буњевачко-шокачке странке — који сада тврди да је од искона Хрват, — и да у овим крајевима Хрвати пуних 250 година нису смели рећи да су Хрвати, већ Буњевци и Шокци, — у „Суботичким новинама“ напада мађарског сенатора г. др. Имра Варадија због његове изјаве у „ДАНУ“. Г. Рајић између осталог, пише и ово: „Не разумемо како један родољуб и политичар након свега оног што су ови крајеви преметнули преко леђа може без оклевања дати овакву изјаву и без икакве гаранције очекивати од Београда оно што двадесет година није добио?“ Тврдећи да мађарски народ није ништа тиме задобио што је г. др. Варади постављен за сенатора г. Рајић овако завршава своја, свакако веома оштроумна, опажања: „Ми смо сигурни да ће ова господа вође и политичари, ако наставе овако, брзо завршити своје каријере и да ће им њихов народ сасвим окренути леђа“. — И, вероватно, онда изабрати г. Блашка Рајића за вођу војвођанских Мађара? Зар је г. Рајић бољи мађарски родољуб и политичар од г. др. Варадија? По чему је г. Блашко Рајић квалификованији од г. др Варадија да води бригу о војвођанским Мађарима?

Г. др. Рудолф Бићанић против г. Блашка Рајића

Суботица, 16 априла. Г. Блашко Рајић, који је до недавно стално тврдио да је Буњевац, и који је био и у напој држави посланик Буњевачко-шокачке странке, написао је и опет један чланак, под насловом „Са доброхотним расположењем“, у „Суботичким новинама“, у коме поновно пледира за припојење целе Бачке Бановини Хрватској. У цитираном чланку се г. Рајић показао као врло рђав историчар. Он је пронашао да је источна страна Потисја ослобођена од Турака „пасаровачким миром“. Мир пасаровачки не постоји 1718 је склопљен мир у Пожаревцу. Немци су Пожаревац називали Пасаровиц. Зашто г. Рајић једно наше југословенско место крсти немачким именом од пре триста година? Какво је то историско право Буњеваца у Бачкој? Откуда г. Рајић сада проналази Буњевце у Бачкој када стално тврди да су они били увек Хрвати и да им 250 година нико није дозвољавао да то кажу? Завршетак излагања г. Блашка Рајића је свакако куриозан, јер гласи овако: „Зато тражимо да се цела Бачка како је постојала 1000 година, посебно одвоји од Баната и прикључи Бановини Хрватској. На Бачку Срби немају никакво историско право, него ми Буњевци Хрвати, а Буњевци Бачку траже за свој животни простор“.

Међутим, познати хрватски економиста и статистичар г. др. Рудолф Бићанић у познатој својој књизи „Економска подлога хрватског питања“, на страни 11, пише и тврди да у целој Војводини има свега 7.7% Хрвата. И због тих свега 7.7% Хрвата треба цела Војводина да иде у Бановину Хрватску, а Бачка треба да постане „животни простор“ Буњеваца!

Тврди се да се код нас израђује нов Закон о штампи. Ако је то тачно, онда у њему треба предвидети и један параграф о томе да је забрањено објављивати очигледне неистине и опипљиве глупости. Писање г. Рајића потпуно би оправдало такву једну одредбу.

УРАНИЈА
Данас премијера најбољег комедијског сезоне
ФЛОРЕНТИНСКИ ШЕШИР
Хајнц Рилман, Херман Кирхнер, Виктор Јансон

Неколико ескадрила чехословачког ваздухопловства спремно за лет на фронт

Париз, 16 априла. — Пошто је неколико ескадра чехословачког ваздухопловства у Француској спремно за борбу и треба да одлети на фронт, јуче је на једном француском аеродрому одржана мала свечаност, на којој је говорио чехословачки посланик у Паризу г. др. Осуски, који је изјавио да ће се чехословачки легионари борити до последњега даха, да би извојевали слободу својега народа.

Редовно купање у Новосадској јодној минералној води чува Ваш организам од реуме

БАН Г. ДР. РАДИВОЈЕВИЋ У ПЕТРОВГРАДУ

БАН Г. ДР. РАДИВОЈЕВИЋ приложио за поплављене у Петровграду још 50.000 динара

У Петровграду је бан г. др. Радивојевић прегледао радове на одбрани од поплаве и интересовао се о збрињавању поплављених

Петровград, 16 априла. — Јуче, у 12.30 часова, допутовао је у Петровград бан г. др. Радивојевић, у пратњи инспектора г. Мајсторовића. Г. Бана су пред Градским поглаварством дочекали претседник општине г. Милорад Цветков, потпретседник г. Душан Бошњак, претстојник полиције г. Никола Максимовић, претседник Среског одбора Црвеног крста г. др. Димитрије Кристић и други.

Г. Бан се одмах упутио у Дом Црвеног крста где се управо делио ручак пострадалим од поплаве. Претседник Среског одбора г. др. Кристић показао је г. Бану целокупну организацију службе у Дому Црвеног крста. Г. Бан је прегледао кухињу, коју је отворио Црвени крст за пострадале, и храну, те се распитивао код пострадалих за њихово имовно и здравствено стање Претседник Среског одбора г. др. Кристић изложио је г. Бану сав рад Црвеног крста на евакуацији и збрињавању поплављених. Црвени крст је својим камионима иселио и збринуо 141 породицу. У кухињи Црвеног крста раздељено је досада 8660 ручкова. Јуче се налазио на храни 235 лица.

Из Дома Црвеног крста г. Бан се са пратњом упутио у хотел „Војводина" где је ручао, а потом је разгледао све поплављене улице. Задржао се нарочито дуго у др. Тирша улици, где је разгледао рад велике пумпе, која црпи воду из Принца Андреја и др. Рајса улице. Затим је разгледао и рад пумпе код биоскопа „Авала" као и оне код Фабрике Драган. Са терасе фабрике г. Бан је прегледао целу околину.

Претседнику општине г. Цветкову предао је Бан даљих 50.000 дин. помоћи за поплављене. Као што је познато, г. Бан је већ раније приложио 30.000 динара.

М. Ф.

БАН Г. ДР. РАДИВОЈЕВИЋ ОБИЋИ ЋЕ СРЕЗОВЕ ГРОЧАНСКИ, ПОДУНАВСКИ, ПОЖАРЕВАЧКИ И РАМСКИ

ГДЕ ЋЕ ПОПЛАВЉЕНОМ СТАНОВНИШТВУ ПОДЕЛИТИ ХИТНУ ПОМОЋ

Пошто је обишао поплављени Петровград, бан г. др. Јован Радивојевић ће у среду, 17 овог месеца, обићи срезове грочански, подунавски, пожаревачки и рамски, који су такође притрпели огромне штете од поплаве, па ће и тамо становништву указати хитну помоћ. У вези са овим путем г. Бана, до суботе, т. ј. до 20 овог месеца, у кабинету бана неће бити пријема публике.

Сада се појављује питање како ће се прикупљени прилози поделити међу поплављенима у Новом Саду

Почело је прикупљање прилога и у роби и оделу

За пострадале од поплаве прикупљају — независно једни од других — Народни одбор Црвеног крста, Градско поглаварство, мађарски листови „Регели Ујшаг", „Напло" и „Ујхирек" и Немачко-швапски просветни савез у заједници са немачким листом „Дојчес Волксблат".

Како смо обавештени, Народном одбору приложено је око пола милиона динара. Резултат акције Културбунда није познат, али се зна да је из Немачке стигао прилог у износу од близу 900.000 динара. Поред тога сабирна акција међу Немцима показује добар резултат и рачуна се да ће постићи неколико стотина хиљада динара. „Регели Ујшаг" сакупио је преко четврт милиона динара, „Напло" преко 150.000 динара.

Сада се појављује питање како ће се ове велике своте поделити. Нарочито треба нагласити да Културбунд скупља само за пострадале немачке народности. Културбунд је отворио кујну и у сваком погледу помагао пострадале Немце. С обзиром на то што је број пострадалих Немаца релативно мали могло би се тврдити да је њихово питање потпуно решено. Трговци, инжењери, индустријалци и занатлије немачке народности, како смо обавештени, преузеће на себе извођење изградње нових кућа на Адамовићевом Насељу. Пострадали Немци добиће лепе, модерне куће.

Акција мађарске мањине, преко њихових дневних листова, такође је веома добро успела. Међутим, треба узети у обзир да ова мањина ни близу не располаже потребним материјалним средствима као Немци. Акција Мађара неће бити довољна да се изврши изградња новог Насеља.

Градско поглаварство и Народни одбор Црвеног крста прикупљају прилоге за пострадале без обзира на њихову веру и народност.

Према нашем мишљењу, пострадали Немци са Адамовићевог Насеља не долазе у обзир у погледу поделе прикупљених прилога. Док су мађарски листови за пострадале Мађаре извршили одвојене и успеле сабирне акције, за пострадале Србе никакве сепаратне акције нису вођене. Сабирна акција Народног одбора Црвеног крста (у чијем оквиру је прикупљао прилоге и „Дан") водила се за пострадале без обзира на веру и народност.

На тај начин појављује се потреба да се питање дељења помоћи пречисти и у јавности, како би сви пострадали, без обзира на веру и народност, прими ли помоћ у истој мери. Зато је у првом реду потребна сарадња свих оних који прикупљају прилоге. Затим би требало водити регистар свих пострадалих са тачном проценом њихове штете. Пријаве штете самих пострадалих, по нашем мишљењу, могу да послуже само као база за процену. Процена мора да буде тачна и поуздана. У регистар би требало увести све помоћи које су пострадали примили, било у готовом, било у другом облику. Према подацима регистра и према једном одређеном кључу требало би вршити поделу помоћи пострадалима. Они би свакако били задовољни, јер се никоме не би чинила неправда, напротив, сви пострадали добили би помоћ у једнакој мери.

Истина, рано је још говорити о томе, како да се изврши подела прикупљених прилога, када још све сабирне акције нису завршене. Многи грађани још нису приложили, а има и таквих који су сразмерно много мање дали него они који су материјално слабији од њих. Јуче је почело прикупљање прилога у роби и оделу. Камионима се обилазе трговци и приватници. Резултат првог дана ове сабирне акције је веома слаб. И овим путем се упућује апел на грађане који су у срећном положају да могу да одвоје нешто од свога, да приложе робу или друге ствари, које ће се поделити међу пострадалима.

Као што је познато, кујне за пострадале организовао је Социјални отсек Градског поглаварства. Финансирање кујина врши се од 4 о. м. из средстава Градског поглаварства. Неко време надзор над кујинама вршили су чланови и чланице Народног одбора Црвеног крста за пострадале од поплаве. Почевши од јуче, вођење кујина поново је преузео Социјални отсек. Како сазнајемо, највећи број подељених оброка у кујинама износио је 5784; данас се кува за свега 4368 пострадалих. Из тога се види да се велики број пострадалих вратио у своје куће.

Према нашим информацијама, град је, до данас утрошио из својих средстава око 280.000 динара. Како сазнајемо, Народни одбор Црвеног крста уступио је јуче граду 100.000 динара из фонда за пострадале.

Још се не зна како ће Народни одбор искористити осталу своту, али ће свакако прилоге Новосађана поделити међу пострадалима у Новом Саду.

Б.

Нови прилози за поплављене преко „Дана"

Уредништво „Дана" примило је, поред већ објављених, и ове прилоге за помоћ настрадалима од поплаве, који су одмах упућени Народном одбору Црвеног крста.

Гђа Марија Стејан, Краља Петра II, вила „Марија"	100
Средња техничка школа	640
Прва секција за одбрану од поплаве прикупила је међу својим чиновништвом, на иницијативу шефа инж. г. Милутина Татића	1.200

Списак прилагача објавићемо у сутрашњем броју.

Упозорење продавцима плавог камена

Београд, 15 априла. — Уред за контролу цена при Министарству трговине и индустрије, одлуком од 30 марта о. г., прописао је максималну цену за плави камен у износу од 6.50 динара за 1 кгр. франко вагон фабрика за целу државу.

Овај артикал не може се продавати више у трговинама на велико уз другу цену него само уз овако утврђену. Свако ко се огреши против ове одлуке казниће се у смислу казнених одредаба Уредбе о контроли цена.

Колонијална роба, деликатеси и шпецерај биће за сваког прави рај код **Константиновића, Краља Александра ул., 19**

ОДЛУКЕ ПЛЕНАРНЕ СЕДНИЦЕ ВЕЋА НОВОСАДСКЕ КОМОРЕ

Веће Новосадске коморе предлаже Краљевској влади да одмах приступи изради плана за привредно снажење земље

Веће указује на потребу ревизије целокупног нашег пореског законодавства, како би дошло до пуне примене опште и једнаке обавезе у снашању пореских терета

Веће Трговинско-индустриске и занатске коморе у Новом Саду, на својој јучерашњој пленарној седници, претресло је последњу пореску реформу, уколико се односи на припаднике Коморе. Веће је констатовало једногласно следеће:

Коморско веће потпуно је свесно да данашње изванредне прилике диктују битно повећање пореских терета у циљу снажења одбранбене снаге наше земље. Коморско веће, као легитимни претставник трговинско-индустриске и занатске привреде свога подручја сматра да безусловно говори у име свих својих припадника када истиче да је привреда спремна да допринесе и максималне жртве за тај високи циљ.

Међутим, после потпуно објективне оцене последица које је последња пореска реформа изазвала у трговини, индустрији, занатству, новчарству и угоститељству, може се констатовати да начин на који је та пореска реформа донета доводи до слабљења погођених привредних грана, и то стога што се није довољно водило рачуна о економским последицама те реформе.

Коморско веће нарочито указује на потребу пуне примене начела опште и једнаке обавезе у снашању пореских терета и да у томе циљу треба подврћи ревизији цело наше пореско законодавство.

Коморско веће сматра да ради обезбеђења све већих средстава за потребе народне одбране, у свима областима газдовања државе и самоуправа треба најстрожије спровести крајњу штедњу и да се сви нови издаци који нису неопходни одложе за касније време.

Пошто је коморско веће претресло проблем скупоће и законске прописе донете ради њеног сузбијања, констатовало је следеће:

Коморско веће сматра да талас скупоће који је заплусну нашу земљу од избијања рата на овамо прети да озбиљно угрози привредну равнотежу у земљи, те да, како економски, тако и социјални разлози диктују да се што пре изврши стабилизација цена, а да се сходним мерама поради на снижењу цена оних артикала који коче нормалну привредну активност и због којих је дошло до опадања запослености у земљи.

Коморско веће види једино у хитним економско-политичким мерама ефикасне инструменте за сузбијање скупоће.

Међу хитне економске мере спада ослобођење унутрашњег тржишта од диктата цена коју плаћа иностранство за домаћу робу, што јаче снажење продуктивности индустриско-занатске производње, подизање унутрашњег промета добара, а нарочито потпомагање приватне иницијативе, подизање грађевинске активности, планска расподела страних и домаћих сировина и полупрерађевина с тим да се првенствено изврши снабдевање оних грана радиности које су примарног значаја за земаљску привреду, обустављање повећања цена од стране државних предузећа, обустављање сваког инфлационистичког повећања оптицаја новчаница и стварање услова за штедњу и организовани кредит, те, најзад, обустављање даљњег оптерећења привреде непосредним и посредним дажбинама које је достигло свој максимум.

У циљу проучавања ових и свих осталих економских мера за очување и снажење наше привреде и спречавање даљњег скока цена, коморско веће предлаже да меродавни одмах приступе у сарадњи са привредним коморама изградњи плана привредног снажења земље и регулисања цена.

МЕЂУ АПОТЕКАРИМА ДУНАВСКЕ БАНОВИНЕ ДОСАДА ЈЕ ЗА ПОПЛАВЉЕНЕ ПРИКУПЉЕНО 39.745 ДИНАРА

Апотекарска комора у Новом Саду сама је приступила прикупљању прилога за поплављене. До 12 априла, дакле за непуних пет дана, приложили су по 5000 динара: Славија д. д., дрогерија на велико Нови Сад, Стеван Д. Поповић апотекар, Нови Сад; по 3000 динара: Влада Ненадовић, апотекар из Новог Сада: по 2000 динара: апотекари Светозар Аларгић из Новог Сада и Никола Машић из Новог Сада; по 1000 динара: апотекари Бартуљ Нађ, из Суботице и Меркел из Старог Сивца; по 500 динара: апотекари Борислава и Андрија Мирковић из Новог Сада, Јоца Дивилд из Новог Сада, Дезидер Ратаи из Апатина, Александар Јовановић из Вршца, Милан Мишковић из Београда, Рада Стојић из Београда, Бела Келер из Малог Иђоша, Аантун Марковић из Бач. Градишта, Матија Квинтус из Станишића, Иван Продановић из Србобрана, Владислав Гутвајн из Торже, Јован Хауг из Чиба, Карло Гросингер из Новог Сада, Јелена Солонар из Руског Крстура; по 300 динара: Илинова апотека из Новог Сада, Јакоб Шмит, Пригр. Св. Иван; Ервин Гебауер, Бач; Људевит Фогел, Филипово; по 250 динара: Хенрик Брикер, Бешка; Видрихова апотека, Темерин; Бела Самарџаи, Сомбор и Марко Црногорац, Кузмин; по 200 динара: Душан Вуковић, Кањ; Иво Вучић, Велика Кикинда; Димитрије Христић, Младеновац, Север Манић, Бачка Топола, Александар Ваги, Петровград, Јава Ђања, Бачки Петровац, Ђорђе Вуковић, Кисач, Миливој Мољац Петровград, Александар Шваб, Бан. Карађорђево, Ненад Бира, Бан. Александрово, уд. Стевана Сенти, Бегеј Св. Ђурађ, Матија Вујић, Бели Манастир, Јован Покорни, Бела Црква, Сима Јовановић, Дебељача, Никола Бенковић, Башајид, Карло Пачу, Апатин, Јосип Шадел, Суботица, Јован Ивковић, Суботица, др. Павле Семере, Ада, Золтан Шумахер, Црвенка и Фрања Гројлинг, Црвенка; по 150 динара: Стеван Рајтер, Букин, Рудолф Фридман, Чантавир, Имре Чајкаш, Пачир, Ернест Червениц, Мартонош и Стеван Рајтер Букин; по 100 динара: Тибор Гроб, Јаша Томић, Еуген Херке, Јасеново, Карло Брандајс, Нови Сад, Дара Вардић, Нови Сад, Жигровићева апотека, Петроварадин, Еуген Селингер, Тител, Карло Штајн, Нови Сад, Ладислав Цикајло, Петровград, Имре Нађ, Велика Кикинда, Глиша Веселинов, Врањево, Петар Мали, Мокрин, Милан Јованов, Жабаљ, Влада Јовановић, Топола, Владислав Илин, Нови Сад, Берта Блажевић, Вршац, Аурел Штадлер, Палић Мирослав Петерчић, Бачки Брестовац, Стеван Гутвајн, Куцура, уд. Максе Балог Колут, Рихард Чорнаи, Колут, Јакоб Кретер, Б. Петровосело, Оскар Родер, Бачка Топола, Азиљка Попов, Нови Кнежевац, Фрања Веће, Свети Хуберт, уд. Михајла Рот, Жабаљ, Јакоб Хаг, Чонопља, Имре Мохаћи, Нови Кнежевац, В. Шаги, Бели Манастир, Јосип Магдић, Чалма, Павле Николић, Мол, А. Бујан, Нова Пазова, Бела Тичи, Хорош, А. Шерер, Банатски Карловац, Рудолф Гискан, Ковин, Бела Бертел, Парабућ, Петар Војлер, Каравуково, др Никола Смодлака, Смедерево, Јосип Гергељи, Кула, Љубомир Јовановић, Крагујевац, Ласло Ботка, Рићица, Иван Модричин, Стара Моравица, Калманова апотека, Србобран, Душан Стојшић, Батина, Емил Бер, Стара Кањижа, Јован Домокош, Стара Кањижа, Карло Кучгел, Бан. Деспотовац, Светолик Белић Горњи Милановац, Тома Хечко, Богојево, Виктор Черни, Бан. Аранђелово, Карло Готфрид, Велика Кикинда, Стеван Арадски, Суботица, Људевит Андел, Гаково, Милан Срећков, Чуруг, Ладислав Хусаг, Сента, Ана Прокец, Руски Крстур и Лудвиг Херман, Сента; по 50 динара: Првослав Јовановић, Жабари, Јосип Стипанић, Стара Кањижа, Хајнрих Волвајтер, Змајевац, Рожи Фишер, Потиски Св. Никола, Зденко Петернек, Сланкамен, апотека Калман, Крњаја, Љуба Недељковић, Наково, Апотека Милош, Уздин, Бојанић, Јарковац, Димитрије Матић, Ириг, Мара Гавански, Перлез, Аугуст Хенрик, Велики Торак, Геза Тарјан, Срп. Милетић, Југовићева апотека, Меленци, Жигмонд Фукс, Мокрин, Имре Месарош, Обровац, по 70 динара: Драг. Душманић, Пожаревац; по 30 динара: Јосип Радштетер, Вршац, и Филип Брајер, Бан. Брестовац. по 25 динара: Обрад Попов, Сента; по 20 динара: Бела Тот, Ковачица, и Чедомир Марковић, Баточина.

Укупно је сакупљено 39.745 динара.

Скупљање прилога се наставља.

Шта би требало предузети у борби против несавесне спекулације?

Нови Сад, погођен несрећом, изложен је сада онима, који се тиме користе: пекарима, млекарима и дрварима Новосађани очекују да ће се неко наћи који ће у џунгли спекуланата направити реда. Води се лепа акција за помагање пострадалих од поплаве, али цела акција ће бити илузорна ако цене буду и даље скакале.

Одбор за сузбијање скупоће и несавесне спекулације позвао је грађанство да пријави сваки случај где нађе да су повређени прописи Уредбе о сузбијању скупоће. Штампа је објавила пре два дана да су пекари и млекари повисили цене. Зашто треба ово да пријавимо када је то ноторна чињеница, исто толико пазната свакоме члану одбора колико и нама потрошачима. Јасно је да повишење цена најпотребнијим животним намирницама повлачи собом поскупљење осталих артикала. Треба сузбити поскупљење хлеба, млека, меса и горива. За то није потребно упућивати позиве грађанству.

Зар чланови одбора мисле да ће мој друг у несрећи Стеван Дарабош, који је страдао од поплаве и сада смештен у Огледној школи, написати претставку одбору. Он нема ни папира, ни мастило, а камо ли воље да плаћа таксу за претставку, која се прогутолише а затим упућује на надлежност, да би лежала на столу референта неколико дана, па да затим почне њен званичан пут од једног референта до другог, да би се некоме поверило проверавање. Тада се тек пише предлог Одбору и одборска седница расправља, саслушава. Међувремено цене се мењају, ствар није више актуелна. Главно да је ипак одбор учинио своје, бар пред нашим очима.

После млека и хлеба долази, бесумње, поскупљење грађевинског материјала и свих осталих артикала који ће бити потребни за поновно подизање срушених кућа на Насељу. Каква ће онда бити судбина нас страдалника, може већ сада да се назре.

Један страдалник интелектуалац са Адамовићевог Насеља

Неколико саопштења за наше ловце

Савез ловачких удружења у Новом Саду умолио нас је да објавимо следеће:

Сва Савезна ловачка удружења која досад нису послала статистику побијене дивљачи за 1939 годину, има да то учине одмах како би Савез могао ову да среди и пошаље надлежним властима.

Треба послати извештај о утрошеној храни и новцу за корисну дивљач ове зиме, као и процент угинуле или по криволовцима ухваћене дивљачи. Забрањено је сада ловити корисну дивљач, па и дивље патке или паткове, као и дивље гуске. Сваки онај који се огреши о законске прописе лова биће кажњен не само код управних власти него и код среског суда кривично.

Високо одликовање г. Стевана Миловановa

директора гимназије у пензији

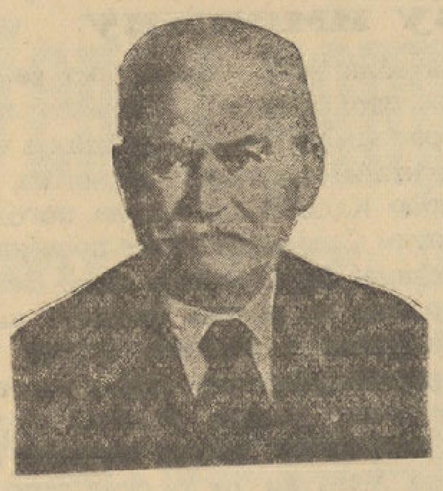

Г. Стеван Милованов

Указом Краљевског Намесништва, на предлог г. Министра просвете, одликован је орденом Светог Саве II степена г. Стеван Милованов, директор гимназије у пензији.

*

Као што је познато, г Стеван Милованов провео је 55 година у новосадској гимназији као професор а после као директор школе. Овај наш просветни ветеран и популарни професор и директор 28 јануара о.г. напунио је 85 година живота. Тада су његови многобројни пријатељи, поштоваоци, колеге и бивши ђаци, међу којима има велики број личности на високим положајима, похитали да му изразе своје најлепше жеље.

Министар просвете г. Божидар Максимовић, поводом рођендана и ретког јубилеја слављеникова, предложио га је за одликовање. Данас је стигао акт Просветном одељењу Банске управе о високом одликовању г. Миловановa. Начелник Просветног одељења г. др. Милан Петровић саопштио је ову вест г. Миловановy и први му је честитао.

Г. Милованов је раније био одликован орденима Светог Саве III и IV степена, Белог орла V степена и Југословенске круне III степена.

Тиса је код Б. Петровог Села избацила леш непознате жене

Бачко Петрово Село, 16 априла. Тиса је избацила леш једне непознате жене. Леш је приметио Јожеф Чепал, који је о томе одмах известио власти. Леш је жене високе око 157 сантиметара, добро угојен, по изгледу интелектуалке. На лешу је нађен само комбинезон и на једној нози свилена чарапа. Пошто око врата има две иконице, закључује се да је римокатоличке вере. Иконице су везане око врата четвороструком танком памучном пантликом затворено плаве боје. Леш непознате жене сахрањен је на римокатоличком гробљу.

Други јавни час Музичке школе „Бајић“

Музичка школа Бајић приредила је у корист поплављених свој други јавни час, који је морао публику нарочито импресионирати програмом од 38 тачака. Нека је дозвољено одмах приметити да изгледа да није најсрећније да се одједном публици пружи оволики дуг програм. Млађи извођачи тиме су хендикепирани; публика је презаморена при крају; ниво програма не може да се посве одржи. Први део програма био је сасвим препуштен деци, из класе ритмичке гимнастике г-ђе Поповић. Неколико од тих малишана су показали велики смисао за плес (на пр. извођачи Падеревског менеута и Шопенова валцера), док су остали били врло живописно одевени и изазивали велико допадање својом појавом, нарочито они најмањи у Флегловој народној игри. Требало би само напоменути да не изгледа педагошки упућивати ове мале извођаче да изалазе пред публику и пошто је завеса пала. То даје, истина, родитељима могућности да још пљескају, али потстиче и сувише амбициозност и сујету ових најмлађих.

У класи г-ице Бишицки нарочито су запажени млади клавиристи Мирјана Јелача и Владимир Стејин, док од класе г-ице Панић, Борис Капамџија. Сви су они отсвирали своје мање или више тешке комаде не само правилно, већ и са добрим музичким смислом; нарочито два Чајковскова комада је млада пијанисткиња отсвирала с пуно уметничког смисла. Од младих виолиниста понајбоље је успео дуо Велибора Марковића и Даринке Душановић.

Од старијих клавириста просто је изненадила својом уметничком зрелином, финим осећањем мелодије и правилним интерпретирањем композиције гица Габријела Седлачек, свирајући врло тежак комад Цис-мол Емпромпти-фантазију од Шопена. За њу би се, скоро, могло рећи да је већ изграђена музичарка. Исто тако је и г-ица Иванка Симоновић пружила публици стварно уживање одличном свирком Шопеновог Брилантног валцера у ес-дуру. Њена техника је врло усавршена, смисао за ритам, за подвлачење музичке фразе и за динамичко сенчење је дошло до пуног израза у овој ефектној композицији Изгледа да и њеном темпераменту одлично пристаје ово дело, те га је дала врло убедљиво. Код г-ице Златиборке Вишковић чини нам се да је једино нешто мало лева рука слабије технички израђена те је Чајковсков Јуни био нешто спорије свиран на појединим местима но што би се очекивало. С друге стране њен врло фини и неметљиви манир изражавања топлине Шопеновог препуног срца морао је да се свиди сваком сентиментално настројеном слушаоцу. Дар је и у ње несумњив. Млада г-ица Вера Шосбергер, иако по годинама још дете, може по свом извођењу Чајковсковог Децембра да дође међу старије. За неку годину она ће свакако значити право уметничко име, ако настави да се развија као досад. Све су пијанисткиње из класе г. Шварца.

Од виолиниста дао је добру интерпретацију Бјељавског г. Јосип Ковач, из класе г. Седлачека. Његова сигурност, правилна интонација „допелгрифа“ и леп музички израз чине најбољи доказ да има талента и доброг учитеља.

Међу солистима-певачима подвлачимо одлично певање г-ице Смиље Лазаревић. Њено тумачење Биничког (Гривна и Кад ја видех очи твоје) сасвим је беспрекорно. Ипак, изгледа да није још сасвим господар свога гласа, иако је њу слушати било право уживање. И за г-ицу Зденку Лео, која је певала једну пијесу од Зајца и једну од Јеленића, могло би се рећи да је савладала већи део технике певања, али је њен глас врло нежан и имаће још доста да се усаврши. Г-ца Нада Мушицки имала је тешке арије из Чајковскове Јоланде и Нимфе од Крстића. Нарочито ово друго дело је извела с великим успехом. Можда би јој требало скренути пажњу да сувишним маниром не квари иначе ванредно леп и пријатан тембр гласа. Ово се мора приметити и код г-ице Вере Печек, која је иначе врло добро отпевала две арије од Берса и Маринковића Сувишан дрхтај гласа не делује пријатно на слушаоце.

Што се оркестра тиче, он је имао добар тон, потпуно је дисциплинован, те г. Ристићу. као диригенту треба одати свако признање.

Тако се сме закључити да је ова приредба ванредно успела. Надамо се да ће убудуће бити програм по броју тачака мањи, те му и ниво уметнички виши. Јер школа Бајић је показала да има међу својим ученицима неколико већ правих музичких фигура. Она може да пружи и публици префињена укуса пријатан и музички дотеран јаван час. Само мало строжији критеријум за извођаче

Б.

Руско-српска заједница подиже у Новом Саду спомен-цркву жртвама светског рата

У крипту овога храма укопаће се кости свих Срба, Руса и Румуна сахрањених за време светског рата на православном гробљу у Новом Саду и Петроварадину

„Гласник Савеза културних друштава у Новом Саду“ доноси у свом последњем броју за јануар—март овај чланак свога секретара проте г. Стеве Поповића који у целости преносимо за наше читаоце:

Наш целокупни послератни живот развија се скоро филмском брзином. Догађаји се нижу један за другим, а да немамо времена ни да их проверавамо, ни да им следимо. Данашњи човек је отупио за многа осећања захвалности и пијетета према заслужнима. И ми Новосађани смо сведоци једне индоленције, када нисмо нашли за вредно да за 20 година подигнемо достојан споменик жртвама светског рата, које су сахрањене на нашим гробљима. Њихови гробови зарасли су у трави, крстови иструлели, а имена заборављена. Истина је да се сваке године на Видовдан посете, окаде и прелију, али на томе се обично све и сврши. Скроман споменик на Успенском гробљу, где лежи око 400 војника, тако је незнатан према величини простора, да више личи на обичан споменик једног гроба. Па и тај су подигли Руси, иницијативом Матице руске.

Исто тако су Руси покренули акцију за подизање једне цркве, коју би посветили успомени Блаженопочивших Цара Николаја II и Витешког Краља Александра Првог. Ради остварења ове замисли основано је друштво под именом Руско-српска заједница. Оно је отпочело са прикупљањем прилога у новцу и материјалу.

Општина града Новог Сада им је доделила веома лепо земљиште у улици Краља Петра Другог, преко пута од касарне Краља Александра Првог.

Савез културних друштава је уочио да би ове две акције требало ујединити, јер ће се на тај начин најбоље и најефикасније доћи до жељеног циља. Зато је на неколико конференција са заинтересованим факторима дошло до закључка: да се покупе кости свих Срба, Руса и Румуна сахрањених за време светског рата у православном гробљу у Новом Саду и Петроварадину и укопају у крипту овога храма. Имена њихова да се урежу у камену плочу а за покој њихових душа да се моли Богу свештеник на свакој служби божјој. Зар би се могао замислити достојнији споменик владарима-мученицима и овим великим жртвама рата?

Са оваквим планом упознати су у првом реду Њ. Високопреосвештенство г. др. Иринеј Ћирић, епископ бачки, који је благоизволео подарити свој архијерејски благослов а затим г. Милорад Петровић, командант армије, бан Дунавске бановине г. др. Јован Радивојевић, претседник општине г. др. Милош Петровић управе Савеза и Руско-српске заједнице, као и референт за војничка гробља г. Ђорђе Будимир, војни прота.

Првобитни нацрт плана разрадио је г. Ђорђе Табаковић, архитекта, чију скицу спољњег изгледа доносимо у „Гласнику“.

Упознавајући и шире грађанство о овоме племенитом потхвату, апелујемо уједно на њихово дарежљиво срце да својим скромним прилозима припомогну да се што пре отпочне са изградњом овог Спомен-храма и костурнице, како би на скверу испред касарне Краља Александра Првог што пре на кубету заблистао златан крст, вечито знамење Победника добра над злим.

ПАЛ ЈОБ:

Љубавни романи на европским дворовима у скорој прошлости

Нови репортажни роман „Дана“

ИНТРИГАНТИ

Хајка за милионима

Офанзиве принчева, адвоката, зеленаша, хохштаплера на Леополдову имовину

XX

Историја белгиске принцезе може се назвати не само романом љубави, него и романом новца. Оне који су витеза стрпали у затвор а принцезу у лудницу, дражило је неизмерно богатство Леополда II, једнако као и оне који су Лујзи давали много новаца — свакако уз високе зеленашке камате — и који су касније управо на акционарској подлози помогли Матачићу да своју драгу ослободи из завода за лечење нервних болести у Линденхофу. Огроман је број оних пред којима су силни милиони белгиског краља лебдели као обетована земља. Било је времена када су стручњаци тај иметак ценили на више од милијарду франака. Ова сума значила је у доба мира баснословно богатство, какве се не да ни замислити. Леополд II, сматран је за најбогатијег човека Европе.

„Није истина да сам расипала новац... Потрошила сам укупно само десет милиона ..“

Белгиска принцеза, која је скромно живела у палати у Лакену, почела је, када је излетела из гнезда, одједном да расипа новац са обадве руке. — „Мислила сам дотле — пише у свом дневнику — да ћу једном наследити неизмеран иметак и зато сам могла да себи дозволим да живим достојно према свом положају.“ Уговор склопљен пре венчања осигурао је Лујзи за време трајања брака годишње две стотине педесет хиљада франака у готовом и годишње тридесет хиљада франака такозваног „наделгелда“. Међутим, тај новац није био ништа друго него — кап у мору. Већ прве године њеног брака њени рачуни за тоалете и шешире износе стотине хиљада, издржавање њене штале стају стотинама хиљада, њени накити вреде иметак и као карактеристику износим само то да је у санаторијуму у Линденхофу, када су већ настојали да обуздају њено расипање, у једној јединој години дала себи направити 114 пари ципела. Четири кројачице нису радиле ништа друго него стално држале у реду Лујзину гардеробу. Никада није поручивала мање од четрнаест шешира. У почетку њеног брака, када би јој њен супруг приговарао због често бесмисленог расипања новца, Лујза је увек одговарала: „Може ми бити од милиона мога оца...“

„Људи говоре о фантастичним сумама — уздише у једном поглављу својих мемоара — и тврде да сам од године 1897 до мог интернирања издала богзна колико. Ја ту суму не ценим више од десет милиона...“ Толико је новаца издала за непуне две године! У исто време је Филип поред тридесет хиљада франака белгиског краља одобрио принцезином посебном дворском особљу годишње седамдесет две хиљаде франака. У то доба падају и оне стотине хиљада, подигнуте на лажне менице у много, много стотина хиљада франака, које су мањи и већи зеленаши позајмили Лујзи и Матачићу.

Када су психијатри утврдили да је Лујза слабоумна и да није способна да води своје послове, Филип је одједном постао великодушан: искупио је лажне менице и поравнао се са једним делом поверилаца. Повериоци сместа попуштају десет одсто и Филип у јуну 1899 исплаћује 2,200.000 круна, а за милион и по изјављује да „та сума постаје платива онда, ако принцеза доцније било путем наследства, било путем поклона дође до иметка“.

Они који су све стављали на Леополдову смрт...

Тиме што је Лујзу ставио под старатељство Филип није имао никакву другу намеру него да овим кораком осигура за себе Леополдове милионе. У овој акцији био је његов „пословни друг“ не само доктор Бахрах, његов адвокат, коме је за његов успешан рад најпре издејствовао титулу „дворског адвоката“, а затим титулу дворског саветника, него и његов зет, војвода Гинтер од Шлезвиг-Холштајна, шурак Виљема II, супруг његове кћери Доре, који је једно време припадао ужој Лујзиној околини на француској Ривијери који је чак и са Матачићем склопио топло пријатељство и кога Матачић у решавању својих витешких афера моли за секундантске услуге, а који, под изговором да Дору хоће да претстави својој фамилији, „на две недеље“ одлази са принцезом из Нице. Али од тог времена Лујза у свом животу само још једампут види своју кћерку Холштајновци спадају међу сиромашне немачке династије и план о женидби свог брата израдила је царица Аугуста, можда и зато јер Виљем II није са највећим одушевљењем плаћао скромне дугове свог шурака, који су, међутим, непрестано расли.

Док су на једној страни Филип и његов зет радили на томе да Лујзино стављање под старатељство учине дефинитивним, да на тај начин осигурају за себе не само иметак Леополда II, него и тридесет милиона мексиканске царице, која није имала наследнике, дотле је велика војска кредитора и цела легија хохштаплера радила на томе да „ослободи“ Лујзу, да је ослободе туторства и да се од Леополдових милиона дочепају онолико колико је год могуће.

Када је после тамнице од четири и по године Фрања Јосип помиловао Гезу Матачића и када је бивши поручник напустио казнени завод у Мелерсдорфу, формира се право акционарско друштво „за финансирање краљевске принцезе коју држе затворену у заводу за умоболне“. Ово акционарско друштво издашно даје Матачићу хиљаде, финансира га две године, али — мудро предвиђајући све — у заводу за умоболне дају да Лујза потпише изјаву за једног бечког адвоката. И она признаје позајмљене хиљаде и њихове камате. Колико су ове „ставке“ биле озбиљне, за то је можда најкарактеристичније то да је, када је касније један од кредитера предао оном белгиском конзорциуму који је преузео регулисање Лујзиних дугова рачун на седам милиона марака, изабраш суд, који је и кредитор признао, прегледао је рачун и исплатио му, уместо седам милиона марака, сто педесет хиљада и да је — и кредитор примио ово поравнање...

„Нажалост, упознала сам мржњу коју природа не познаје — кличе очајнички Лујза на крају свог живота — а то је: мржња деце према својој мајци... Новац је опсенио моју децу, она су рачунала са смрћу свога деде као да ће то за њих бити ослобођење... Они који су ми проповедали о светости брака, о врлинама и о породици, нису рачунали ништа друго, него на новац“

Горка јава

Још пре него што је Леополд склопио очи, почео је цео низ парница око иметка. После свог ослобођења Лујза је путем парнице тражила од Филипа да јој врати мираз и заједно са каматама ценила је године 1904, оних 250 хиљада франака које је добила пре двадесетпет година, на пет милиона. Доцније је хтела да покрене парницу против свог оца због милиона које је као „нужни део“ имала да добије из заоставштине своје мајке, али право процесирање почело је тек тада када је године 1909 после дужег поболевања — Леополд II заиста учинио својим наследницима услугу да се вратио својим прецима. У то време Филип није више имао никакве везе са наследством, јер је његов брак са Лујзом ванредни суд, који се године 1907 састао у Готи, раскинуо. Међутим, цела војска интересената одахнула је срећно, да би после тога очајање постало још веће...

Лујзу — коју је на белгиској граници дочекао детектив и коју је њена отаџбина прогнала — спашло је у Брислу највеће разочарање. Ускоро су прочитана сва три Леополдова тестамента, од којих је једним Конго оставио белгиској држави, а у друга два Леополд II наређује да се међу његове законите наследнике не раздели више од оних петнаест милиона франака које је он наследио од својих родитеља и „које је поред свих удараца судбине верно сачувао. То је цео мој иметак“ — писао је у свом другом и трећем тестаменту краљ...

Новине су на својим првим странама и у ванредном издању објавиле тестаменат... Повериоци су рикнули... Почели су процеси и у току процеса почела је права истрага за „сакривеним“ иметком Леополда II. Убрзо се показало да су велике ставке иметка прокриумчарене из Француске и Немачке у Белгију и да је Леополд кратко време пре своје смрти у банкама у Брислу имао преко двесто милиона франака готовог новца. Испоставило се и то да је владар на својој самртној постељи поклонио шездесет милиона једној дами да јој се на тај начин захвали за „њену верност за време његовог живота“ У почетку три његове кћери: Лујза, Стефанија и Клементина иступају заједнички, али прво Клементина склапа погодбу, а затим Стефанија креће посебним путевима. Лујза остаје сама. Белгиска држава из разних фондова настоји да уреди најбитније дугове и у крајњем резултату Лујза уместо пет милиона, колико је било одређено у тестаменту, добија дванаест милиона. Међутим, од те суме само мала сума доспева у њене руке. Јер она је унапред већ много, много више цедирала и осигурала својим повериоцима ..

Леополд II за живота није тајио да хоће да небаштини своју фамилију и — тај његов план је успео.

Горка борба једне краљевске кћери са оскудицом

Док је Леополд био жив, још је увек било неке наде која је обузимала зеленаше. Када је белгиски краљ за сва времена склопио очи, ова се нада расплинула и краљевска кћи стајала је напуштена, без новаца и у најстрашнијој беди. Неко време још је било за дневне издатке из оних сума које је добила за свој накит Али тада је дошао рат. Лујза се затекла у Немачкој и тамо су белгиску принцезу сматрали као држављанку једне непријатељске земље. Сели се из једног хотела у други, јер не може да плаћа рачуне. Матачића интернирају у околини Пеште, јер га се као Хрвата боје. Стара и болесна Лујза у крајњем огорчењу решава се да потражи своју кћер. У јулу 1917 један швајцарски професор „позајмљује“ јој толико колико је довољно за путни трошак. Шездесетогодишња принцеза полази у правцу Бреслауа, у чијој близини, у својој вили, станује Дора, снаха немачког цара... Али капија виле остаје затворена... На њено звоњење појављују се лакаји и саопштава јој да „височанство не жели да вас прими“ На поновно звоњење излете само пси и мајка, у поцепаном оделу, јецајући и проклињући, подерана и гладна, руке претећи подигнуте у вис, одвлачи се од капије виле своје кћери...

У тој очајној ситуацији поново јој помаже „последњи каваљер“.

Матачић јој шаље новац и аутомобил. Лујза долази у Пешту. „Најзад опет могу да спавам у уредној постељи“ — пише на крају својих мемоара краљевска кћи, која је још пре десет година рачунала са наследством од тристотине милиона... За време бољшевизма врше код њеку кућни претрес, али црвени војник, који пред собом види омршавелу, изгладнелу принцезу, са набораним лицем и жуљавим рукама, резигнирано маше руком и излази из собе...

„Ова краљевска кћи је сиромашнија и заслужује више самилости од најбеднијег пролетера“ — кажу војници који напуштају њен стан...

(Copyright by Job Paal. Прештампавање забрањено)

СПОРТ

КОМЕНТАРИ...

Успех репрезентације Југославије

у Бечу једнак је успеху победе над Енглеском

Новосадска Војводина, иако је недељним поразом јако хендикепирана, још није изгубила све наде на бољи пласман

Недеља, 14 априла, биће забележена крупним словима у аналима нашег фудбала, јер је тога дана наша репрезентација извојевала усред Беча, пред 60 хиљада гледалаца, значајну победу од 2:1 над једним од најјачих тимова Европе, немачким.

Победа Југославије утолико је значајнија, што је противнички тим био састављен већином од играча некадашњег „Вундерманшафта", прослављеног широм света, у коме имена као што су Рафтл, Биндер итд. претстављају интернационалну класу. После неколико неуспеха у играма ове врсте, које смо доживели у борбама са противницима много слабијег реномеа, ова победа над моментано најбољом једанаесторицом Трећег Рајха дошла је као мелем. Тај успех одјекнуо је широм света и нема сумње да ће тиме наш спортски углед у иностранству још јаче скочити.

Неће бити претерано ако устврдимо да је недељна победа Југославије над одличном, технички ванредно јаком екипом Немачке и то на терену домаћина, с обзиром на околности под којима је извојевана, по вредности једнака славној победи над Енглеском у Београду.

*

Колико је Новосађане победа Југославије у Бечу развеселила, толико их је пораз њиховог љубимца, Војводине, у игри с Јединством ражалостила. Све наде које су полагане у тим Војводине на неколико дана пре меча, када се појавио тим на терену ишчезле су, јер две резерве на врло важним местима, разумљиво, нису могле да улију поверење. Зле слутње су се, затим, на жалост, обистиниле. Војводина је изгубила другу битку на свом терену. Војводина је овим поразом јако хендикепирана, али теоретски још није изгубила и последњу наду на треће место.

Код нас, и свугде, укорењен је обичај да се после неуспеха траже кривци и да се указује на погрешке овог или оног. Тим стопама нећемо поћи, али на извесну рђаву праксу, која се последњих дана почела практиковати, морамо указати. Ради се о начину састављања тима. Ако је учешће Мајтана због његове повреде било неизвесно, то још није био разлог да се до последњег тренутка тај састав целе екипе. Ова лоша пракса осветила се у клубу, и вођству, па и играчима — а да не говоримо какав је ехо био код публике. Да је тим објављен на време, као некада, и да су постављене потребне резерве за сва она места која долазе у обзир — зло се могло на време спречити, јер у Новом Саду има још људи који познају вредност сваког појединог играча и који би на време упозорили надлежне у клубу: да се тзв. дубл-Ве систем не може спроводити са једним јединим халфом од вредности против навале, која је дала три гола БСК-у и која је тукла „Југославију".

Никоме није намера да се меша у туђе послове, али више очију, ипак, више виде...

Д. Н.

Првенство другоразредних у провинцији Нлп-а није било без изненађења

Пораз Славије из Ст. Пазове на сопственом терену

Другоразредне првенствене утакмице у Новосадском лоптачком потсавезу, одигране у недељу у провинцији, нису прошле без изненађења. Негде изненађење претстављају превелики резултати а негде, као на пример у Ст. Пазови, неочекивани пораз домаћег клуба, Славије, која се рачуна у боље клубове провинције.

Резултати су били следећи:

Пашићево: Словачки (Б. Петровац)—Конкордија 8:0;

Ст. Пазова: Сремац (Војка)—Славија 2:1;

Темерин: ТСК—Дунав (Нови Сад) 10:3, и

Рума: Звезда — Раднички (Шабац) 4:1.

Пливање

Гроф, одличан мађарски пливач, такмичиће се у Београду с најбољим нашим пливачима

У Београду влада велико интересовање за пливачки сусрет који ће се одржати у среду између најбољих наших пливача и Грофа, познатог мађарског рекордера. Интересовање је тим веће, што је Гроф дванаест пута био светски студентски првак; шест пута европски првак, шеснаест пута првак Мађарске, да се на Олимпијади у Берлину пласирао на треће место, све ово су добре гарантије да ће Гроф показати нашој публици да је многе трофеје заиста заслужено добио, да је пливач одличне класе. Мађарски пливач ће показати сву своју издржљивост јер се такмичи са одличним Балом (Војводина), шестоструким прваком Српског пливачког савеза на 400 м., и др. Вилфаном (Илија), прваком државе на 100 м. Ове две борбе ће бити најтеже и најинтересантније у среду у базену „Крсмановић". Не очекују се сензационални резултати већ срчана борба наших најбољих са Грофом.

Учествовање Вилфана још није сигурно, али ако не би могао да наступи, замениће га талентовани Злобин (Боб) моментано најбољи пливач на тој стази у Београду, који много обећава. Осим ових пливача наступиће државни рекордери: Цигановић, Марчић, Бјелић и рекордерке Орлићева и Бартуловићева, затим одличан загребачки пливач Дворжак; као и најбољи такмичари и такмичарке Боба: Поповићева, Липска, Бјелићева, Јеремић, Милетић, Мирковић, Вотрубец и др.

Дисциплине 400 и 100 с. с.; 100 м. леђно, 100 м. прсно, 5x50 с. с. за господу, а за даме 50 м. с. с., 100 м. прсно, 100 м. леђно, и 3x100 мешовито.

Очекује се рекордна посета из унутрашњости. Такмичење ће се одржати у среду 17 о. м., у 21 час у базену „Крсмановић".

А. Буњевчев.

—ооо—

Текстил је победио Хајдука у Чуругу са 3:2 (2:1)

Чуруг, 16 априла. — Новосадски спорт клуб Текстил одиграо је у недељу првенствену утакмицу са овдашњим Хајдуком. После живе и врло лепе игре, у којој су Новосађани показали надмоћност и лепу технику, а домаћи велико пожртвовање, борба се завршила заслуженом победом гостију од 3:2 (2:1).

Два гола за Текстил дао је Манојловић „Монгол", који је био најопаснији пред голом, и један Дејановић; за домаће голове су дали лево крило и центархалф. Судио је г. Гал.

—ооо—

Железничар (Инђија)-Слога (Б. Паланка) 6:0 (1:0)

Б. Паланка, 16 априла. — На недељној утакмици за првенство првог разреда Нлп-а између Жск-а из Инђије и овдашње Слоге, која се водила у знаку боље и надмоћније игре гостију, победа је заслужено припала Железничару. Слога је издржала темпо само у првом полувремену, али је затим њен иначе слаб тим јако попустио, тако да је Железничар имао лак посао.

Утакмицу је врло добро водио г. Момиров.

У кратко реда...

Спортске вести са свих страна

Италија—Румунија, међународна репрезентативна утакмица одиграна је у Риму и завршила се резултатом 2:1 за Италију.

Г. Ђока Живковић, савезни судија из Београда, водиће по споразуму недељну лигашку борбу у Београду између Југославије и Војводине.

Утакмицу у Бечеју између Цемента и Мачве водио је г. Бранко Стојановић, савезни судија из Новог Сада, а не г. Петровић, како је омашком било јављено.

Репрезентација Хрватске, која је претпрошле недеље победила Швајцарску у Загребу са 4:0, играће у недељу реванш--утакмицу у Швајцарској.

Кишпешт је на турнеји по Турској у свом првом сусрету доживео велики пораз. Елитни клуб Цариграда, Галата Сарај, победио је Мађаре са 6:1.

Бр. Гн. 1681-1931 г.

ОБЈАВА О ЈАВНОЈ ДРАЖБИ

Срески суд у Тителу, на основу § 120 зак. чл. 60 из 1881 објављује да ће услед решења Среског суда у Тителу бр. 1681-931 год. у корист тражиоца извршења др. Евген Фишера адвоката из Титела против извршеника, ради 2500 дин. главнице спп. на јавној дражби продати и то: вршалица фабрика Мађаралам бр. 16658 јакост 3 к. сн. вредност 20.000 дин. 420 мц. пшенице вредност 67.200 дин.

Дражба ће се одржати дана 24-ог априла 1940 године у 3 часа после подне у кући извршеника у Будисави.

Купац је дужан купљену ствар одмах исплатити и преузети. Покретне ствари се не могу продати испод једне трећине процењене вредности.

СРЕСКИ СУД У ТИТЕЛУ

30 марта 1940 године.

Бер. Нецевић, судија

Бр. И. 64-1933.

ОБЈАВА О ЈАВНОЈ ДРАЖБИ

Срески суд у Тителу, на основу § 12 зак. чл. 60 из 1881 објављује да ће услед решења Среског суда у Тителу бр. И. 64-933 год. у корист тражиоца извршења Јаковец Ивана, трговца из Лесковца против извршеника, ради 4761 дин. главнице спп. на јавној дражби продати и то: угаљ и дрво за гориво у вредности 25.000 динара.

Дражба ће се одржати дана 4-ог маја 1940 године у 4 часа после подне у кући извршеника у Тителу.

Купац је дужан купљену ствар одмах исплатити и преузети. Покретне ствари се не могу продати испод једне трећине процењене вредности.

СРЕСКИ СУД У ТИТЕЛУ

30 марта 1940 године.

Бер. Нецевић, судија

Мали Огласи

ПАЖЊА

ИЗ СВОГ МАЈДАНА ПРОДАЈЕМ

и лиферујем песак према погодби. Наручити се може код Петер Фрање, кубикаша, Нови Сад, Сликара Аксентија Мародића 7, Врагова башта. (975)

РЕТКОСТ

Кућа са добро разрађеном пекаром и 1½ јутро земље због болести продаје се хитно. Прерадовићева 126, Петроварадин. (979)

ПОНУДА

бојадисање ковина преузима Холичер Лео, Нови Сад, Уставска 24. (967)

НОВОСАДСКИ ЖИВОТ

КУДА ЋЕМО ВЕЧЕРАС?

Пивница „Гамбринус“: само овде можете пити ориг. Буђејовичко пиво.

Левач (Дунавска 13): Свако вече богат роштиљ и срп. гибаница. Карловарачка и жупска вина.

Гостионица „Топола“ (код Дунавског парка): Понедељником и петком риба вечера, ћевапчићи и ражњићи.

Хотел, кафана, ресторан „Слобода“. У 22 часа варијетски програм.

Ресторан Спомен-дом: Салонски оркестар, дансинг.

Кафе-ресторан „Трговачки дом“ — (Лојд): Пријатан фамилијарни локал, у уторак свињска дања.

Бифе Дунђић (Танурџићева палата): специјалитети, ужички производи, одлична природна пића.

Гостионица „Шумадија“: пасуљ чорба и пилећа, карловачки ризлинг, роштиљ и српска гибаница.

*

Библиотека Матице српске отворена од 8—12 и 15—17 часова. Музеј Матице српске отворен од 11—12 часова.

БИОСКОПИ

АПОЛО: 19, 21.15, Афера части, Перцел, Радај, Кабош, Гомбасеги, Саламон и други.

ОДЕОН, 19, 21.15: Фантом јахач, I део, Бук Џонес.

РОЈАЛ, 19, 21.15: Мој Бил (Мајка) Кеј Ф., А. Лујис, Б. Јордан.

РЕКС: 19, 21.15, Орхидеја, Тивадар, Гере и други.

УРАНИЈА, 19, 21.15: Флорентински шешир.

*

БУКОВИЧКА МИНЕРАЛНА ВОДА „Кнез Милош“ Ц. Д. Б. НОВИ САД, Краља Александра 21. Телефон 20-20 и 32-42. — Код филијала: СОМБОР Телефон 69. — СМЕДЕРЕВО: Телефон 47. КРАГУЈЕВАЦ: Телефон 88 и ПЕТРОВГРАД Телефон 169. РУМА Телефон 39 и БЕЛА ЦРКВА Тел. 10.

*

ДЕЖУРНЕ АПОТЕКЕ

Од 13 до 19 априла

Апотека Аларгић Мр. Свет. зара, Трг Косте Трифковића бр. 5. Телефон 25-81.

Апотека Дивилд Мр. Јоце, Булевар Краљице Марије 7. Телефон бр. 32-00.

*

РОЂЕНИ, ВЕНЧАНИ, УМРЛИ

Рођени су: Ружа, кћи Марка Марића, радника, и Смиље Малеш. — Јанош, син Вилмоша Тела, надничара и Розалије Нађ.

Умрли су: женско дете, Гојков, 14 дана. — Хилдегард Гилих, дете, 5 мес. — Крста Јојић, земљорадник, 30 год. — Андрија Рајхерт, надничар, 15 год. — Шандор Божоки, надничар, 45 год. — Павле Симић, ратар, 67 год. — Петар Блажевић, радник, 16 год.

Венчања није било.

Само за 24 динара месечно

достављаће Вам се, по Вашој жељи, свакодневно новосадско из „Дана“ одмах по изласку из штампарије.

Ако желите да постанете наш претплатник јавите Вашу адресу те[illegible] бр. 21-86.

ДНЕВНЕ ВЕСТИ

На Лазареву суботу биће уобичајена Врбица. Вечерње у Саборној цркви почиње у 2 сата после подне, а полазак из Саборне цркве око 3 сата.

Главни одбор Кола српских сестара из Београда приложио је преко новосадског Кола за пострадале од поплаве 1000 дин., с тиме да оно раздели тај новац најпотребнијима. Управа Кола одлучила је да од тога новца одене 10 девојчица од поплављених породица за Врбицу. Колико новца буде недостајало накнадиће Коло.

Коло српских сестара у Новом Саду приређује у корист настрадалих од поплаве своју традиционалну Дечју забаву са одличним програмом, игранком за ђаке и богатим бифеом. Забава ће се одржати на Лазареву суботу, 20 априла, после Врбице, у Спомен-дому, у 4 часа после подне. У програму суделују: Соколско друштво, ученици школе др. Светозара Милетића и др. Ђорђа Натошевића, под управом гђице Иванке Лазић, учитељице, и гђе Пауле Шосбергер. Балет ће увежбати гђица Јовановић, учитељица играња.

Полиција је предузела контролу у погледу пријављивања и одјављивања станара

Приликом ревизије дозвола боравка и упослења страних држављана стално настањених у Новом Саду као и прегледа картотеке пријавнице која се односи на наше држављане, установљено је да многи станодавци не пријављују односно не одјављују уредно своје станаре и подстанаре.

Како је тачна пријавница од еминентне важности за успешно одвијање најважнијих полициских послова, одлучила је Управа полиције да са своје стране предузме најефикасније мере у циљу постизавања најтачнијег пријављивања односно одјављивања свију станара и подстанара са стране њихових станодаваца. У ту сврху већ су одређени нарочити органи који проведе потребну контролу по кућама. Ради што бржег извршења ове контроле потребно је да сви кућевласници, односно станодавци, среде потврде о пријавама односно одјавама својих станара и подстанара.

Већ досадашњом контролом установљено је да се известан број лица није придржавао одредаба Уредбе о пријављивању становништва, те су ови кажњени осетљивим казнама, које се крећу до 500 дин. или до 10 дана затвора. У будуће биће имена кажњених објављена путем штампе.

Радница која је у цркви крала женама ручне ташне осуђена на строги затвор

„Дан“ је својевремено јавио о хапшењу Марије Свилановић, раднице, која је вршила крађе у римокатоличкој катедрали. Жене које су долазиле да се причесте остављале су своје ручне ташне на клупи. Марија би се неприметно прикрадала и успевала да их неприметно украде. Црквењак, који је дознао за те крађе, будно је пазио за време причешћа и тако је успео да ухвати Марију и да је преда полицији.

Данас је кривично веће Окружног суда одржало претрес по овој ствари. Марија је признала да је узела ташну гђе Софије Белић, али је порицала да је извршила сличну крађу на штету Еве Нашинчанин. Суд је Марију осудио на четири месеца строгог затвора.

Добротворна претстава Родиног позоришта одложена за недељу

Претстава повлашћеног Родиног позоришта из Београда, која је била заказана за 14 април, одложена је због поплаве, те ће се одржати у недељу, 21 априла, после подне, у позоришној дворани Спомен-дома.

Као што смо већ јавили, у великом програму Родино позориште приказаће, поред седам најзанимљивијих народних игара, и бајку у стиховима „Пепељуга“ од Ж. Вукадиновића, која је у Београду играна већ осам пута пред препуном кућом.

Претстава почиње у 3 часа. Улазнице се продају у књижари „Славија“ (телефон 24-95) и у трафици Линковић (телефон 26-00). Цене места од 10 до 20 динара, стајање 5 динара.

Родино позориште носи собом своје костиме и позоришне декорације.

Чист приход ове претставе, коју приређује Родино позориште у сарадњи хуманог друштва „Кора хлеба и дечје обданиште“, иде у корист пострадалих од поплаве.

НОВОСАДСКА БЕРЗА

Нови Сад, 16 априла

ПШЕНИЦА: околина Нови Сад 256—258, горњо бачка 256—258, лађа Тиса 258—260, сремска 254—256, славонска 256—258, г. банатска 256—258.

РАЖ: бачка 200—202.

ЈЕЧАМ: бачки и сремски 204—206

ЗОБ: сремска 190—192, славонска 192—194.

КУКУРУЗ: бачки 201—203, паритет Инђија 202—204, паритет Вршац 200—202.

БРАШНО: Огг и Ог бачко и банатско 365—375, бр. 2 345—355, бр. 5 32—3355, бр. 6 305—315, бр. 7 275—285, бр. 8 180—185, Огг и Ог сремско и славонско 360—370, бр. 2 340—350, бр. 5 320—330, бр. 6 300—310, бр. 7 270—280, бр. 8 180—185.

МЕКИЊЕ: бачке и сремске 162.50—165, банатске 160—162.50.

ПАСУЉ: бачки и сремски, бели, без врећа 445—450.

МАСТ: у кантама по 25 кг. бруто за нето 1825—1850.

Тенденција: чврста.

ПРОМЕТ: средњи.

АПОЛО

Премијера

Афера части

У гл. ул.: Перцел, Радај, Кабош, Гомбасеги, Саламон и други

ОДЕОН

Сензационална премијера у два дела
Данас I део

Фантом јахач

У гл. ул.: Бук Џонес

РОЈАЛ

Премијера социјалне драме

Мој Бил (Мајка)

Кеј Францис, Анита Лујис, Боби Јордан
Додатак: У ЦАРСТВУ СТАРОВА

НОВОСАДСКИ ЕПИГРАМИ

Ко је крив?

Седим јуче код „Три краља“
И разговор слушам жив —
Зборе људи: „Нађи ваља
За тај потоп — ко је крив!“

Вели једна бистра глава
(Јер тако ће, канда бити):
„Знам! У мору заборава
Криваац ће се утопити!“

Аб.

Успостављен је саобраћај локалним бродом на линији Нови Сад—Каменица

Почев од 17 априла локални брод на линији Нови Сад—Каменица и обратно саобраћаће по следећем реду пловидбе: полазак брода из Каменице за Нови Сад у 6,45; 7,45; 9; 11; 12,30; 13,30; 14,30; 16,30 18 и 19 часова; полазак брода из Новог Сада за Каменицу у 7,15; 8,30; 9,30 11,30; 13; 14; 15,30; 17,30; 18,30 и 19,30 часова. Брод ће пристајати привремено у Кеменици испод купалишта „Фрушке Горе“.

РЕКС

Премијера дивне љубавне драме на мађарском језику

Орхидеја

У гл. ул.: Ураи Тивадар, Мађ Гере, Селецки Зита, Бакши Дајош Чоршош Ђула и Берки Лили

ГОСТИОНУ

уведену са инвентаром која има собе за преноћиште и летњу башту продајем. Упитати: Краља Петра II, бр. 127

(872

Власник за ДАН к. д. ЛАЗАР АТАНАЦКОВИЋ, главни уредник, Стевана Брановачког 11. — Ротациона штампа: ДАН, штампарско-издавачко предузеће Краља Александра 7.